

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0329/2013

10.10.2013

POROČILO

o invalidkah
(2013/2065(INI))

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

Poročevalka: Angelika Werthmann

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	19
MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ	21
MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE.....	24
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	28

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o invalidkah (2013/2065(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah, Evropske konvencije o človekovih pravicah ter Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki je stopila v veljavo 21. januarja 2011 v skladu s Sklepom Sveta št. 2010/48/ES z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti (2010/48/ES)¹, zlasti njenega člena 6 o invalidnih ženskah,
- ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk z dne 18. decembra 1979,
- ob upoštevanju Listine skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev²,
- ob upoštevanju členov 10, 19 in 168 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu³,
- ob upoštevanju predloga Komisije za direktivo Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost (COM(2008)0426) ter stališča Parlamenta z dne 2. aprila 2009⁴,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 15. novembra 2010 z naslovom Evropska strategija o invalidnosti za obdobje 2010–2020: obnovljena zaveza za Evropo brez ovir (COM(2010)0636) in dokumentov iz priloženega delovnega dokumenta služb Komisije z naslovom Initial plan to implement the European Disability Strategy 2010–2020 – List of Actions 2010–2015 (Prvotni načrt za izvajanje evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020 – Seznam ukrepov za obdobje 2010–2015) (SEC(2010)1323 in SEC(2010)1324),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 16. decembra 2010 z naslovom Evropska platforma proti revščini in socialni izključenosti: evropski okvir za socialno in teritorialno kohezijo (COM(2010)0758),
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 3. decembra 2012 za direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o dostopnosti spletišč organov javnega sektorja (COM(2012)0721),

¹ UL L 23, 27.1.2010, str. 35.

² UL C 364, 18.12.2000, str. 1.

³ UL L 303, 2.12.2000, str. 16.

⁴ UL C 137 E, 27.5.2010, str. 68.

- ob upoštevanju Priporočila Sveta 98/376/ES z dne 4. junija 1998 o parkirni kartici za invalide¹,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 30. novembra 2009 o spodbujanju vključevanja na trg dela – rešitev iz krize in priprava lizbonske strategije za obdobje po letu 2010,
- ob upoštevanju osnutka resolucije Sveta z dne 2. junija 2010 o novem evropskem okviru na področju invalidnosti (10173/10) in resolucije Sveta o položaju invalidov v Evropski uniji (2008/C 75/01),
- ob upoštevanju poročila Komisije o uporabi in učinkih Uredbe (ES) št. 1107/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o pravicah invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo v zračnem prevozu (COM(2011)0166),
- ob upoštevanju sodbe Sodišča Evropskih skupnosti o zadevi C 13/05 glede Direktive 2000/78/ES – Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu – Pojem invalidnosti²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. junija 1988 o znakovnih jezikih za gluhe³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. maja 1989 o ženskah in invalidnosti⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. septembra 1992 o pravicah duševno prizadetih oseb⁵,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. decembra 1995 o človekovih pravicah invalidov⁶,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. maja 1996 o pravicah avtističnih oseb⁷,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 13. decembra 1996 o parkirni izkaznici za invalide – pravicah za invalide⁸,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. aprila 1997 o enakih možnostih za invalide⁹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 4. aprila 2001 o Evropi brez ovir za invalide,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 3. septembra 2003 o sporočilu Komisije z naslovom „Towards a United Nations legally binding instrument to promote and protect the rights and dignity of persons with disabilities“ (Kako do pravno zavezujočega dokumenta ZN za

¹ UL L 167, 12.6.1998, str. 25.

² UL C 224, 16.9.2006, str. 9.

³ UL C 187, 18.7.1988, str. 236.

⁴ UL C 158, 26.6.1989, str. 383.

⁵ UL C 284, 2.11.1992, str. 49.

⁶ UL C 17, 22.1.1996, str. 196.

⁷ UL C 152, 27.5.1996, str. 87.

⁸ UL C 20, 20.1.1997, str. 386.

⁹ UL C 132, 28.4.1997, str. 313.

spodbujanje ter zaščito pravic in dostojanstva invalidnih oseb) (COM(2003)0016)¹ ,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. aprila 2009 o pristopu Evropske skupnosti h Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov in izbirnemu protokolu k tej konvenciji² ,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. oktobra 2011 o mobilnosti in vključevanju invalidov ter evropski strategiji o invalidnosti 2010–2020³ ,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. marca 2011 o zmanjšanju neenakosti na področju zdravja v EU⁴ ,
 - ob upoštevanju Evropskega pakta za enakost spolov (2011–2020),
 - ob upoštevanju Akcijskega načrta za enakost spolov in krepitev vloge žensk (2010–2015),
 - ob upoštevanju Drugega manifesta o pravicah invalidk v Evropski uniji: orodja za aktiviste in oblikovalce politike,
 - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za pravice žensk in enakost spolov ter mnenj Odbora za razvoj in Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A6-0329/2013),
- A. ker 80 milijonov invalidov, ki živijo v Evropski uniji, resnično potrebuje dostopno fizično, intelektualno in družbeno okolje brez predsodkov, ovir, preprek in stereotipov, ki jim omejujejo polno uživanje temeljnih človekovih pravic in evropskega državljanstva; ker je med 80 milijoni teh ljudi 46 milijonov žensk in deklic, ki predstavljajo 16 % vsega ženskega prebivalstva Evropske unije;
- B. ker po ocenah ena milijarda ljudi po vsem svetu⁵ živi z invalidnostjo in da 80 % izmed njih živi v državah v razvoju; ker so invalidke večkratno prikrajšane, saj se soočajo z resnimi ovirami pri iskanju ustrezne nastanitve in dostopu do zdravstvenega varstva, javnega prevoza, izobraževanja, poklicnega usposabljanja ter zaposlitve, prav tako pa se srečujejo z diskriminacijo pri dostopu do posojil in drugih proizvodnih virov ter redko sodelujejo v postopkih odločanja;
- C. ker se povečuje število starejših, kar pomeni, da se bo ustrezno povečalo tudi število invalidov, tudi invalidk; ker je po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije invalidnost pogostejša pri ženskah, ta pojav pa jih zaradi daljše pričakovane življenjske dobe še posebej zadeva; ker se bo zato število invalidk povečalo v večjem deležu;
- D. ker se bo s povečanjem števila invalidov povečevalo breme za negovalce, zlasti za

¹ UL C 76 E, 25.3.2004, str. 231.

² Sprejeta besedila, P6_TA(2009)0334

³ UL C 131 E, 8.5.2013, str. 9.

⁴ UL C 199 E, 7.7.2012, str. 25.

⁵ Svetovno poročilo o invalidnosti 2011, ki sta ga skupaj pripravili Svetovna zdravstvena organizacija in Svetovna banka.

družinske negovalce, ki so večinoma ženske, ki morajo delati s krajšim delavnikom ali celo zapustiti trg dela, da bi lahko skrbele za vzdrževane družinske člane;

- E. ker je polna gospodarska in družbena udeležba invalidk bistvenega pomena, če naj bo strategija Evropa 2020 uspešna pri ustvarjanju pametne, trajnostne in vključujoče rasti; ker je treba vsem invalidom, skupaj z invalidnimi ženskami in deklicami, zagotoviti poštene in enake možnosti in priložnosti za sodelovanje v družbenem, gospodarskem in političnem življenju skupnosti; ker se invalidi še vedno srečujejo z različnimi ovirami, ki jim preprečujejo polno udeležbo v družbi, kar pogosto vodi v socialno izključenost in revščino ter omejuje polno evropsko državljanstvo;
- F. ker lahko vse oblike diskriminacije vodijo v družbeno osamitev in izolacijo, psihološko travmo in nezadovoljstvo;
- G. ker so spodbujanje udeležbe vseh državljanov, žensk in moških, v demokratičnih procesih (predvsem na volitvah), vzpostavljanje infrastrukture za takšno udeležbo, kjer je pomanjkljiva, in tako tudi spodbujanje vključenosti invalidk podlaga za vsakršno združevanje demokratičnih držav;
- H. ker morajo vse zainteresirane strani invalidnim ženskam in dekletom zagotoviti enak dostop do kakovostnih storitev javnega zdravstvenega varstva, tj. z izboljševanjem poklicnega usposabljanja in vseživljenjskega učenja za zdravstveno osebje o specifičnih potrebah teh žensk in deklet, tudi o potrebah, povezanih s spolnim in reproduktivnim zdravjem;
- I. ker morajo invalidke uživati pravico do izobraževanja, zdravja, dela, mobilnosti, družinskega življenja, spolnih odnosov, poroke in materinstva ter do varoval, ki jamčijo te pravice;
- J. ker predstavljanje partnerstva, spolnosti in materinstva, kakor jih doživljajo invalidne ženske in dekleta, v javnem prostoru prispeva k prizadevanjem za boj proti predsodkom, vztrajnim stereotipom in napačnim informacijam; ker je tovrstno predstavljanje mogoče izvajati na različne načine, zlasti z uporabo umetniških in kulturnih sredstev ter medijev;
- K. ker je pri invalidnih ženskah in dekletih precej večja verjetnost, da so žrtve nasilja, zlasti domačega in spolnega izkoriščanja, po ocenah pa je verjetnost zlorabe pri invalidkah 1,5 do 10 krat večja kot pri neinvalidnih ženskah¹; ker je treba, glede na to, ali te ženske živijo v skupnosti ali institucijah, sprejeti posebne ukrepe za obravnavo tega neopravičljivega pojava, ki pomeni kaznivo dejanje in resno kršitev človekovih pravic; ker je morajo biti vsem ženskam v celoti dostopne podporne storitve, saj so invalidne ženske in dekleta v večji meri čustveno odvisne, pri njih je večje tveganje, da bi postale žrtve vseh oblik spolnega nasilja, osebni in socialni razvoj poteka na nižjih ravneh, razširjeni pa so nepoučenost glede spolnosti in nešteti škodljivi miti, povezani s tem vprašanjem; ker številke kažejo, da zaradi večje revščine spolno izkoriščanje invalidk postaja pogostejše;
- L. ker so invalidne ženske in dekleta izpostavljene večkratni diskriminaciji zaradi razlik med

¹ Mednarodna organizacija za zaščito človekovih pravic (Human Rights Watch); Človekove pravice invalidnih žensk in otrok (2012), str. 5.

spoloma, starosti, vere, narodnosti, kulturnega in družbenega vedenja ter stereotipov o invalidnosti, proti katerim se je treba boriti; ker so invalidke pri dostopu do zaposlovanja in izobraževanja pogosto diskriminirane v primerjavi z invalidi; ker lahko Komisija in države članice ta pojav odpravijo z vključevanjem načela enakosti spolov na vsa ustrezna področja politike o invalidnosti;

- M. ker so javni organi dolžni vzpostaviti specializirane javne storitve, ki izpolnjujejo visoka merila, da bi invalidnim ženskam in dekletom zagotovili okolje, prilagojeno tako, da lahko v polnosti uresničujejo svoje pravice in odgovornosti ter odločajo zase, s čimer bodo postopno bolj samostojne in v enakem položaju kot neinvalidi; ker se razmere, infrastruktura, zakonodaja in podporne strukture med državami članicami močno razlikujejo;
- N. ker invalidne ženske in dekleta lahko uživajo enake pravice le, če med spoloma vlada pravičnost in če je državna uprava invalidkam dostopna v enaki meri kot neinvalidom; vseeno ugotavlja, da se prakse in izvajanje glede enakosti spolov v EU močno razlikujejo;
- O. ker je skupnost ljudi, ki imajo eno ali več oblik telesne, duševne ali intelektualne invalidnosti, izjemno raznolika in jo je treba obravnavati glede na posamezne potrebe;
- P. ker stopnja brezposelnosti med invalidi ostaja nesprejemljivo visoka, ker zaradi tega invalide, ranljive skupine, pri katerih je revščina verjetnejša, še bolj ogroža socialna izključenost; ker se invalidne ženske in dekleta soočajo z večjimi težavami pri vstopanju na trg dela, zaradi česar jim je težje živeti urejeno in neodvisno; ker zaposlitev ni le vir dohodka, temveč je postala tudi način vključevanja v družbo, ker ustvarja vezi s širšim svetom in tke mreže medosebnih odnosov; ker invalidne ženske in dekleta pogosto prejemajo manjše plačilo; ker je treba premagati ovire v mobilnosti ter večjo odvisnost od družinskih članov in negovalcev, da bi spodbudili njihovo dejavno udeležbo v izobraževanju in na trgu dela ter v družbenem in gospodarskem življenju skupnosti;
- Q. ker več sredstev ko države članice vložijo v vključevanje invalidk, bolj so uspešne v smislu samostojnega življenja, ki jim omogoča razvoj njihovih znanj in veščin;
- R. ker imajo invalidke iz bolj prikrajsanih delov družbe manj priložnosti za razvijanje svojih znanj in veščin ter uresničevanje svojega potenciala z opiranjem na lastne moči;
- S. ker imajo gospodarska kriza in ostri rezi v javno zdravstveno varstvo in socialne storitve v večini držav članic škodljive posledice za ranljive skupine, zlasti za invalidne ženske in dekleta; ker je invalidkam že pred krizo močno grozila revščina; ker varčevalna politika vodi v zmanjšanje posebnega izobraževalnega in podpornega osebja za invalide, manj socialne podpore za negovalce, manjšo socialno pomoč za invalide, zmanjševanje sredstev za ustanove in organizacije, ki jim pomagajo, in omejevanje njihovega dostopa do zaposlovanja v javnem sektorju, kar resno vpliva na življenja invalidk in njihove možnosti za neodvisnost;
- T. ker je med mobilnostjo, invalidnostjo in socialno vključenostjo tesna povezava, zlasti glede svobode in dostopa do komunikacij (vključno z brajico in znakovnimi jeziki ter drugimi alternativnimi oblikami komunikacije) ter svobode gibanja na vseh področjih življenja in dostopa do storitev; ker je treba spodbujati polno in dejavno udeležbo

invalidov v vseh vidikih družbe ter jim zagotoviti večji dostop do informacijskih in komunikacijskih tehnologij, avtomatizacije doma in spletnih komunikacijskih rešitev;

- U. ker bi bilo z vidika socialnega vključevanja in stroškov bolj zaželeno, če bi bila podpora, ki jo zagotavljajo države članice, takšna, da bi invalidke lahko še naprej živele v svojih družinah in ne v institucijah;
1. poudarja pomen vključevanja vseh državljanov EU ne glede na telesno, intelektualno, psihosocialno ali duševno motnjo in v ta namen poziva k določitvi posebnih ciljev, da bi izboljšali življenje invalidov ter okrepili skladno politiko s polno udeležbo vseh; poudarja, da je treba strategije, politike in zakonodajne pobude za zagotavljanje nediskriminacije in enakih možnosti pripravljati v dejavnem sodelovanju z vsemi zainteresiranimi stranmi, tudi invalidkami;
 2. vztraja, da bi morale politike na področju invalidnosti upoštevati načelo enakosti spolov ter poudarja pomen vključevanja invalidnosti, specifične za spol, v politike, programe in ukrepe za enakost spolov, s čimer bi okrepili priznavanje in razumevanje presečnosti med spolom in invalidnostjo v zakonodaji in politikah Evropske unije in držav članic meni, da bi bilo treba invalidke povabiti k sodelovanju v ustreznih organih kot svetovalke ali strokovnjakinje; obžaluje dejstvo, da Evropska strategija o invalidnosti 2010–2020 ne vključuje celostne obravnave vidika enakosti spolov ali posebnega poglavja o politikah na področju invalidnosti glede na spol; ravno tako obžaluje, da strategija za enakost med ženskami in moškimi 2010–2015 posebej ne obravnava vprašanja invalidnosti, čeprav so invalidne ženske pogosto v slabšem položaju kot invalidni moški ter jih pogosteje ogrožata revščina in socialna izključenost;
 3. poziva države članice, ki še niso ratificirale Konvencije ZN o pravicah invalidov in njenega izbirnega protokola, naj to storijo, da se bo konvencija lahko v celoti izvajala;
 4. poudarja dejstvo, da so mnoge študije pokazale, da so invalidke diskriminirane dvakratno – tako zaradi spola kot zaradi invalidnosti, in poudarja, da ima prekrivanje teh oblik diskriminacije posebej negativne učinke na invalidne ženske in dekleta; poziva Komisijo in države članice, naj v sistem socialnega varstva vključijo določbe za invalidke, saj trenutno ni posebnih določb;
 5. opozarja vlade, da je diskriminacija na podlagi invalidnosti prepovedana, ter poziva države članice, naj si bolj prizadevajo za odpravo preostalih ovir;
 6. opozarja, da je vključevanje in udeležbo invalidnih žensk in deklet mogoče doseči le, če se lahko nemoteno gibljejo v fizičnem in družbenem okolju, in poziva k prizadevanjem v tej smeri;
 7. poudarja vlogo, ki jo imajo združenja za samopomoč pri povezovanju ljudi in zlasti žensk, ki negujejo invalidne člane svoje družine ali ožjega prijateljskega kroga, ter delo teh združenj pri ozaveščanju;
 8. poudarja, kako pomembno je optimizirati uporabo instrumentov financiranja EU, zlasti strukturnih skladov, da bi spodbudili dostop in nediskriminacijo invalidov, pri čemer je treba posebno pozornost posvetiti ženskam, ki so pogosto soočajo z večkratno

diskriminacijo, in da bi ukrepali za večjo prepoznavnost možnosti financiranja za tovrstne ukrepe v programih po letu 2013;

9. vztraja, da je informacije o razpoložljivih storitvah za državljane (izobraževanje, zdravstvo, pravosodje, prevoz, stiki z oblastmi itd.) treba na enostaven in varen način zagotoviti v vseh mogočih jezikih, oblikah in formatih; poudarja, da morajo, kadar so tovrstne storitve na voljo v obliki telefonskih linij za pomoč uporabnikom ali pomoči na daljavo, ti sistemi biti dostopni tudi ženskam, ki so gluhe ali slepe in gluhe;
10. vztraja, da je pogoj za vključevanje to, da se na stereotipe odgovarja s posredovanjem pozitivnih podob prek kulturnega izraza in kampanj za ozaveščanje, ki nepristransko predstavljajo podobe invalidk in kažejo veliko raznolikost vlog, ki jih lahko prevzamejo v vsakodnevnem življenju in družbi, hkrati pa se je treba osredotočiti zlasti na posebno prikazovanje invalidnosti v javnosti, ker prav to področje zaostaja; poudarja, da imajo lahko mediji pomembno vlogo pri razširjanju informacij o invalidkah in bi morali pomagati pri spreminjanju odnosa javnosti do invalidk na boljše v skladu z načeli in vrednotami, zapisanimi v Konvenciji ZN o pravicah invalidov;
11. poziva države članice, naj spolno nasilje obravnavajo kot hudo kaznivo dejanje, ki ga je treba sodno preganjati, zlasti v primeru invalidk, predvsem žensk z duševnimi motnjami, da bi zmanjšali visoko število prijavljenih posilstev in primerov spolnega nadlegovanja ter nasilja v velikih zavodih;
12. poudarja, da je za preprečevanje osamitve, zapustitve, zanemarjanja in segregacije invalidnih deklet treba izvajati kampanje obveščanja za družine in jim posredovati podrobnosti o podpornih storitvah skupnosti pri skrbi zanje in njihovem prihodnjem razvoju ter odpravljati seksistične in diskriminatorne stereotipe; meni, da bi v primerih, ko za invalidne otroke ne morejo skrbeti njihove ožje družine, oblasti morale kot alternativno rešitev zagotoviti, da bi zanje poskrbela širša družina, kjer pa to ne bi bilo mogoče, da bi jim zagotovili skupnostno oskrbo v družinskem okolju; ugotavlja, da je treba spodbujati rejništvo in posvojitve invalidnih otrok tako, da se pospešijo birokratske formalnosti ter se posvojiteljskim ali rejniškim družinam zagotovijo ustrezne informacije in pomoč;
13. predlaga, naj se na stanovanjskem področju upoštevajo arhitekturni in drugi okoljski dejavniki in ukrepi, da bi pospešili pozitiven premik od „načrtovanja za posebne potrebe“ k „celovitemu in vključujočemu načrtovanju za vse državljane“; hkrati ugotavlja, da cilj neoviranega dostopa in potrebnih prilagoditev za njegovo uresničitev ne bi smel biti zgolj arhitekturne narave in da bi morale biti univerzalno oblikovanje, namenjeno zlasti zadovoljevanju osnovnih vsakodnevnih potreb invalidk, trden cilj in stvarnost; poudarja, da je treba invalidkam zagotoviti skupen ali individualen dostop do socialnih stanovanj in jim zagotoviti subvencije za odpravo ovir za njihovo mobilnost doma, kar je instrument, ki bi ga bilo treba razširiti tudi na ljudi, ki bivajo v najetih stanovanjskih prostorih; ponovno poudarja, kako pomembno je invalidom zagotoviti večji dostop do dostojnih življenjskih razmer, pa naj gre za stanovanja, mobilnost, dostop do javnih in socialnih storitev ali sodelovanje v javnem življenju;
14. poziva Komisijo in države članice, naj spodbudijo neoviran dostop do prometne infrastrukture, vozil ter sistemov informacij in rezervacij za ženske in dekleta z omejeno mobilnostjo ter invalidne ženske in dekleta; ugotavlja, da je med invalidnimi uporabniki

javnega prevoza več žensk kot moških; poudarja, da je bistveno v oblikovanje, izvajanje in vrednotenje prometne politike vključevati invalidnost in vključevanje načela enakosti spolov, da bi zagotovili enake možnosti in preprečili diskriminacijo invalidk; zato priporoča, da se invalidke kot strokovnjakinje na tem področju vključijo kot svetovalke za prometno politiko;

15. poudarja, da je treba zagotoviti tudi dostop do interneta in družbenih medijev (npr. berljivost vseh javnih spletišč za ljudi z okvarami vida z rešitvami, ki se osredotočajo tudi na druge oblike invalidnosti, ki niso povezane z vidom, kot so prilagajanje zapletenih vsebin potrebam ljudi z motnjami v duševnem razvoju in vključevanje videov v znakovnem jeziku, ki omogoča razumevanje vsebine); izraža zaskrbljenost, ker dostopnost do vladnih agencij in e-uprave še ni v celoti zagotovljena vsem državljanom; vztraja, da je treba dostop do digitalne pismenosti omogočiti vsem invalidom, tudi starejšim s slušnimi težavami, katerih število in delež v družbi po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije posebej naraščata; zato pozdravlja predlog Komisije za direktivo o dostopnosti spletišč organov javnega sektorja;
16. poudarja, da je demokratično sodelovanje del temeljnih in državljanskih pravic invalidk, zato ga je treba omogočiti in zagotoviti; zato poziva države članice in vse ustrezne javne organe, naj zagotovijo primerno prilagojeno infrastrukturo in okrepijo dejavno udeležbo in sodelovanje žensk;
17. poudarja, da Konvencija Združenih narodov spodbuja model človekovih pravic s „podporo pri odločanju“ na podlagi neločljivo povezane enakosti in dostojanstva vseh ljudi v nasprotju z zastarelim sistemom „nadomestitve pri odločanju“; poziva države članice, naj spodbudijo zastopnost invalidk v procesu sprejemanja odločitev, da bi zaščitili njihove interese in pravice;
18. meni, da imajo invalidne ženske in dekleta pravico, da v čim večji meri odločajo o svojih življenjih in potrebah, da jih je treba slišati in se z njimi posvetovati in da jih je treba dejavno spodbujati k čim večji samostojnosti, hkrati poudarja, da bi bilo treba te pravice zagotoviti tudi v vsakdanjem življenju v specializiranih javnih ustanovah; poudarja, da je osebna pomoč sredstvo za samostojno življenje invalidk in bi jo zato bilo treba omogočati in spodbujati, kadar so invalidke deležne podpore v zavodih za izobraževanje in poklicno usposabljanje, na delovnem mestu, v družinah ter med nosečnostjo in pri materinstvu;
19. opozarja, da vsi koraki v življenju ženske prinašajo tako priložnosti kot odgovornosti in da morajo v tem smislu ženske pogosto nositi nesorazmerna bremena, ko gre za nosečnost in rojevanje otrok, kadar se morajo soočiti z negativnimi posledicami nosečnosti, zlasti v primerih, ko očetje ne prevzamejo svoje odgovornosti, ne prispevajo k blaginji in prihodnosti svojih otrok, ker so zapustili družino, pri čemer je treba opozoriti, da si morata v družini oba starša enakopravno deliti odgovornosti, razen če se že prej sporazumno ne dogovorita drugače;
20. poudarja, da je treba invalidne ženske in dekleta seznaniti z njihovimi pravicami, da bodo lahko same sprejemale odločitve, pri čemer jim je treba informacije posredovati v lahko dostopni in njim razumljivi obliki ob upoštevanju različnih komunikacijskih metod, medijev in formatov, ki jih same izberejo, in po potrebi težo njihove duševne motnje;

21. ugotavlja, da je, če naj invalidne ženske in zlasti dekleta dobijo ustrezno oskrbo, v zdravstvenem sektorju potrebno posebno in stalno usposabljanje vse poklicno življenje o vprašanih duševnih boleznih/motenjih, da bi te bolezni bolje odkrivali, bolnike, ki zaradi njih trpijo, pa bi napotili na zdravljenje na medicinske oddelke, specializirane za to področje; poziva države članice, naj zagotovijo posebno usposabljanje za vse strokovnjake, ki delajo z invalidi, ter poudarja, da je treba med usposabljanjem zdravstvene delavce in učitelje izobraževati in ozaveščati o vseh vrstah invalidnosti, ker so nekatere kljub svoji pogostosti slabo poznane;
22. ugotavlja, da se v nekaterih državah članicah izobraževanje in poklicno usposabljanje invalidov izvaja ločeno in pomanjkljivo; poudarja pomen vključevanja invalidov v standardne izobraževalne in poklicne sisteme v vseh primerih, ko njihova invalidnost to omogoča;
23. poudarja, da je treba pomagati invalidnim priseljenkam, dekletom in ženskam, da s poklicnim usposabljanjem razvijejo svoje spretnosti in zmožnosti, ter da jim je treba dati priložnost za pridobitev ustrezne zaposlitve;
24. ugotavlja, da so različna obdobja v življenju ženske – na primer nosečnost – povezana s posebnimi izzivi, s katerimi se je treba soočiti, in da bi morale imeti invalidke pri tem enake pravice in možnosti kot vse druge neinvalidne ženske, da se prepreči kakršno koli odvracanje od zanositve; hkrati upoštevajoč dodatne izzive, s katerimi se srečujejo invalidke, poudarja, da bi morale imeti pravico do daljšega porodniškega dopusta, da bi se lahko prilagodile novemu položaju in si ustvarile dobro družinsko življenje; ugotavlja, da sta prisilna sterilizacija in splav obliki nasilja nad ženskami in pomenita nečloveško in ponižujoče ravnanje, ki ga morajo države članice izkoreniniti in ostro obsoditi;
25. poudarja, da je treba invalidnim ženskam in dekletom omogočiti, da v enaki meri kot ljudje brez invalidnosti svobodno uživajo spolnost, in meni, da bi invalidke morale tako kot vse druge ženske imeti možnost živeti in izpolniti svojo željo bodisi imeti otroke ali ne; poudarja, da invalidne deklice, najstnice in ženske, če želijo prevzeti odgovornost za svoje spolno vedenje, potrebujejo dostop do izobraževanja o spolnosti, ki ga izvajajo strokovnjaki, izvedenci na tem področju, kot so pedagogi v lokalnih javnih socialnih službah, in ki je po potrebi prilagojeno intelektualnim sposobnostim zadevnih invalidnih žensk in deklet: vedeti in razumeti morajo, kako deluje telo (kako pride do nosečnosti in kako se ji izogniti), kako reči ne spolnim praksam, v katerih ne želijo sodelovati, kako se izogniti spolno prenosljivim boleznim itd.; opozarja, da je treba invalidkam in njihovim družinam zagotoviti specializirano podporo, vključno s pomočjo pri negi otroka, da bi lahko v polnosti uživale v materinstvu; poudarja, da bi morale države članice v tem primeru še zlasti upoštevati potrebe žensk z motnjami v duševnem razvoju;
26. meni, da je za invalidne ženske in dekleta bistvenega pomena, da imajo popoln dostop do zdravstvene oskrbe, ki ustreza njihovim posebnim potrebam, vključno z ginekološko obravnavo, zdravniškimi pregledi, načrtovanjem družine in ustrezno prilagojeno podporo med nosečnostjo; poziva države članice, naj zagotovijo, da bo njihovo javno zdravstvo vključevalo ustrezen dostop do teh storitev;
27. poudarja pomen odpravljanja predsodkov, negativnih predstav in socialne stigme ter spodbujanja družbenega sprejemanja in sodelovanja, spoštovanja in strpnosti in

vrednotenja človeške raznolikosti; spodbuja države članice, naj predvsem pripravljajo kampanje ozaveščanja;

28. poudarja, da predstavljata nasilje nad ženskami in spolno nasilje resno kršitev temeljnih pravic; poudarja, da je treba invalidne ženske in dekleta, ki živijo v oskrbnih domovih in psihiatričnih bolnišnicah, zaradi njihove izredne ranljivosti zaščititi pred spolnimi napadi in drugimi oblikami telesnih zlorab, katerih žrtve so lahko, ter z zaskrbljenostjo opozarja na pomanjkanje podatkov o tem zaskrbljujočem pojavu; poziva države članice, naj preučijo, kako razširjen je ta problem, in spodbujajo invalidke, ki so njegove žrtve, naj spregovorijo; spodbuja zbiranje ustreznih podatkov na zaupen način, da bi sprejeli primerne ukrepe, potrebne za boj proti temu problemu; poziva Evropski inštitut za enakost spolov, naj opravi raziskave o položaju invalidnih deklet in žensk glede nasilja;
29. poziva države članice, naj preprečijo nadlegovanje na delovnem mestu z učinkovitimi protokoli o nadlegovanju v skladu z uporabo Direktive 2000/78/ES, da bi zmanjšali visoko število posilstev in primerov spolnega nadlegovanja in nasilja ter prisilne sterilizacije, zlasti v velikih zavodih;
30. poudarja, da v številnih državah v razvoju še vedno obstajajo precejšnje ovire, ki otežujejo beg pred nasiljem, prijavo kaznivih dejanj in dostop do sodnega varstva ter pravnih in socialnih služb;
31. poziva EU in države članice, naj sprejmejo vse ustrezne zakonodajne, upravne, socialne, izobraževalne in druge ukrepe za zaščito invalidnih žensk in deklet pred vsemi oblikami izkoriščanja, nasilja in zlorab tako znotraj kot zunaj domačega okolja ter jim omogočijo dostop do sodnega varstva prek zagotavljanja ustrezne pomoči in podpore v skupnosti, pri čemer upoštevajo njihove specifične potrebe skupaj s pripomočki, da bi preprečili njihovo osamitev in zaprtost med domače stene; poleg tega meni, da bi morali vse take storitve in programe skrbno spremljati neodvisni organi; obžaluje, da se zakonodaja EU in nacionalna zakonodaja za preprečevanje izkoriščanja, nasilja in zlorab pogosto ne osredotočata na invalidnost;
32. poziva Komisijo, naj oblikuje celovito strategijo za boj proti nasilju nad ženskami, kot je Parlament zahteval že v več resolucijah in nazadnje v poročilu Svenssonove, sprejetem 5. aprila 2011¹; ponovno poudarja, da mora Komisija predstaviti zakonodajni instrument kazenskega prava za boj proti nasilju na podlagi spola, vključno z zaščito pravic invalidk v primerih spolne zlorabe in nasilja v javnem in domačem okolju;
33. poudarja, da je invalidkam treba zagotoviti cenovno dostopen, enostaven in varen dostop do sodnega varstva in da morajo imeti na vseh stopnjah procesa možnost uporabljati sisteme in tehnologije, ki podpirajo besedno komunikacijo po njihovi izbiri, vključno s tolmači za znakovni jezik ali vodniki-tolmači za slepe in gluhe, da bodo lahko pravilno komunicirale s policijo in pravnim osebjem; poudarja, da je treba, ker so mnoge invalidke zelo odvisne od svojega skrbnika, ki je v mnogih primerih tudi človek, ki jih napada in zlorablja, zagotoviti neodvisne komunikacijske metode, da bodo lahko napadene invalidke vložile pritožbo in bodo nemudoma premeščene v začasen celodnevni oskrbni center, dokler pritožba ne bo ustrezno pravno rešena; predlaga uvedbo sodnih postopkov, posebej

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0127.

prilagojenih potrebam invalidnih žensk in deklet, vključno z zagotavljanjem pomoči nevladnih organizacij; poudarja, da bi morale invalidke imeti neoviran dostop do pravnih sredstev; s tem v zvezi poudarja, da je treba sprejeti učinkovite ukrepe, da bodo invalidke imele dostop do podpore, ki jo utegnejo potrebovati pri uveljavljanju pravne sposobnosti, podpore, ki mora biti v primeru potrebe sorazmerna z njihovimi osebnimi potrebami in sposobnostmi pri sprejemanju odločitev o državljskih in političnih pravicah; poudarja, da so prav tako potrebni ustrezni učinkoviti varovalni ukrepi, kot je nepristranska ocena resničnih potreb žensk s strani priznanih neodvisnih strokovnjakov, da bi tretjim osebam ali institucijam preprečili izkoriščanje invalidk pri uveljavljanju njihove pravne sposobnosti, in da bi bilo treba te ukrepe redno revidirati;

34. poudarja, da mora biti vsak dogovor o sterilizaciji, v katerega privoli invalidna ženska ali dekle, prostovoljen in ga mora preučiti nepristranska tretja stran, ki mora preveriti, ali je bila odločitev sprejeta pošteno in – če ni resnih medicinskih razlogov – brez prisile; poleg tega poudarja, da ni dovoljeno predpisovati kontracepcijskih sredstev ali zakonito prekiniti nosečnosti proti volji invalidne ženske ali dekleta; meni, da morajo imeti invalidne ženske in dekleta pravico, da dajo svoje prostovoljno soglasje in da razumejo vse medicinske postopke; meni, da če invalidka ne more dati soglasja, potem mora soglasje vedno temeljiti na spoštovanju človekovih pravic; poziva države članice, naj preprečijo in obsodijo primere prisilne sterilizacije invalidk;
35. ugotavlja, da se terminologiji za fizično prizadetost in invalidnost med seboj razlikujeta in da bi se bilo treba namesto na prizadetost osredotočiti na invalidnost v medicinskem smislu v skladu s pristopom, določenim v Konvenciji ZN o pravicah invalidov, ki ga upošteva Sodišče Evropske unije; poudarja, da bi se delodajalci morali osredotočati na spretnosti in sposobnosti zaposlenih invalidov ali invalidnih prosilcev za zaposlitev;
36. poziva države članice, naj spodbujajo in zagotavljajo dostop do vseh vrst formalnega, neformalnega in vseživljenjskega izobraževanja ter trga dela za invalidne ženske in dekleta, saj bi jih morali spodbujati k študiju in uporabi novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter jih podpirati in spodbujati, da vstopajo na trg dela, hkrati pa poudarja, da lahko posebni talenti, mnenja in izkušnje bistveno obogatijo delovna okolja; poziva države članice, naj zagotovijo usposabljanje in informacije za učitelje, vodje usposabljanj, višje državne uradnike in delodajalce, da bi pri svojem delu izvajali procese socialnega vključevanja, namenjene izkoriščanju potenciala in dodane vrednosti invalidk; predlaga, naj se Evropski socialni sklad učinkovito uporabi za izboljšanje ravni vključenosti invalidnih žensk in deklet na vsa pomembna življenjska področja, kot je dostop do trga dela, ter za zmanjševanje brezposelnosti in revščine mladih;
37. poziva države članice, naj v zvezi z udeležbo invalidk in žensk z motnjami v duševnem razvoju in duševnem zdravju na trgu dela revidirajo svoje zakonodajne in politične okvire; poudarja, da je treba sprejeti ukrepe aktivne politike na trgu dela za invalidke, ki bodo dajali možnost individualne izbire, na primer gibljiv delovni čas, skrajšan in poln delovni čas, ter da je treba preučiti možnosti za spodbujanje malih in srednjih podjetij s pomočjo finančnih spodbud in drugih vrst podpore za večjo usklajenost med poklicnim in zasebnim življenjem; meni, da bi morale imeti invalidke enak dostop do finančne pomoči pri ustanavljanju malih podjetij in pri drugih oblikah samozaposlovanja ter pravico do izbire med različnimi oblikami zaposlitve; spodbuja države članice, naj posnemajo najboljše

prakse po Evropi; poziva delodajalce, naj razumno prilagodijo delovno okolje in delovne razmere, da bi se bolj osredotočili na zagotavljanje spodbud za invalide in njihovo aktivno vključevanje na trg dela z možnostjo, da se posamezni primeri diskriminacije privedejo pred delovno sodišče v skladu s členom 5 Direktive 2000/78/ES;

38. ugotavlja, da sedanji sistemi izobraževanja in usposabljanja v glavnem ne preprečujejo visoke stopnje osipa med invalidi, ter spodbuja države članice, naj posvetijo posebno pozornost dečkom in deklicam z invalidnostjo ali posebnimi potrebami v izobraževalnem okolju, da bi izboljšale njihovo vključevanje in pripomogle k zmanjšanju stopnje osipa na manj kot 10 %;
39. poziva države članice, naj zagotovijo potrebno financiranje in podporo združenjem in organizacijam, ki zastopajo invalide in imajo osrednjo vlogo pri uveljavljanju njihovih pravic ter poudarjanju vrednosti njihovega aktivnega državljanstva in sodelovanja v družbi;
40. poziva države članice, naj družinam invalidk zagotovijo potrebno specializirano podporo v obliki usposabljanja in pomoči za negovalce na vseh mogočih ravneh ter naj vzpostavijo centre za nadomestno oskrbo, kjer bodo lahko začasno poskrbeli za invalide, kadar bodo njihove družine potrebovale tovrstno storitev;
41. poudarja obstoječe neenakosti v infrastrukturi za invalide med državami članicami in poudarja, da je treba vsem invalidnim ženskam in dekletom povsod v Evropski uniji zagotoviti mobilnost ter da mora namembna država članica takim ženskam pod enakimi pogoji kot drugim invalidom zagotoviti posebne zmogljivosti, do katerih imajo pravico;
42. obžaluje dejstvo, da kljub stališču Parlamenta iz leta 2009 Svet še ni zaključil dela o osnutku direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost; poziva Svet, naj zagotovi, da bo ta zakonodaja sprejeta pred koncem sedanjega zakonodajnega obdobja;
43. poudarja, da invalidom, še zlasti invalidkam, veliko bolj grozi, da zdrsnejo v revščino (po podatkih OECD približno vsak četrti invalid živi v revščini); poziva države članice, naj sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi bi preprečili, da bi invalidne ženske in dekleta zdrsile v revščino, naj jim zagotovijo invalidska nadomestila in pravice ter dostop do socialnih in zdravstvenih storitev tako, da pripravijo ustrezne nacionalne programe ter s stalnim spremljanjem in vrednotenjem zagotovijo njihovo učinkovito izvajanje; ugotavlja, da je tveganje revščine in brezposelnosti še posebej veliko, ko gre za matere samohranilke z invalidnimi otroki; poudarja, da sta spodbujanje enakosti med spoloma in enakih možnosti ter boj proti diskriminaciji, ki so ji izpostavljeni invalidni otroci in njihove družine, orodji, ki bi ju lahko uporabili v boju proti stigmatizaciji, revščini in socialni izključenosti, ter da bi bilo treba povezavo med invalidnostjo, spolom in revščino upoštevati v vseh politikah za boj proti revščini in socialni izključenosti;
44. poziva, naj se v javnih zdravstvenih sistemih ranljive skupine prebivalstva kategorizirajo kot uporabniki s posebnimi potrebami in naj se jim zagotovijo sredstva in ustrezne zmogljivosti za zagotavljanje ustrezne oskrbe;
45. poziva, naj se starejšim ženskam, ki pogosto živijo same in se soočajo z boleznimi, ki

vodijo v invalidnost, posveti posebna pozornost z vzpostavitvijo programa za preprečevanje in pomoč;

46. poudarja, da uvedba varčevalnih ukrepov v mnogih državah vodi v zmanjšanje obsega socialne pomoči in nujnih storitev ter da so v tem smislu invalidke še posebej ranljiva skupina; poudarja, da zmanjševanje financiranja za invalide in njihove negovalce, ki so pogosto ženske, škodljivo vpliva na izobraževalne, socialne in ekonomske potrebe žensk z družinskimi obveznostmi; poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe za odpravo vseh ovir, ki invalidkam preprečujejo dostop do učinkovitih, dostopnih, kakovostnih in cenovno sprejemljivih storitev;
47. poudarja, da pomanjkanje cenovno ugodnih, dostopnih in kakovostnih storitev nege in pomoči za invalide v večini držav članic Evropske unije in dejstvo, da negovalno delo ni enakomerno porazdeljeno med ženskami in moškimi, neposredno negativno vplivata na možnost žensk za sodelovanje v vseh vidikih družbenega, gospodarskega, kulturnega in političnega življenja; v tem pogledu vztraja, da je treba posebno pozornost posvetiti ljudem, pogosto ženskam, ki skrbijo za invalide, in da je treba njihovo predanost upoštevati pri priznavanju njihovih poklicnih izkušenj, hkrati pa poudarja potrebo po spodbujanju držav članic, naj v svojih sistemih socialne varnosti in ob upokojitvi priznajo sodelovanje in neplačano delo negovalcev invalidov, v glavnem žensk; poudarja, da je treba tem ženskam posvetiti posebno pozornost, da bodo prejele ustrezno plačo in pokojnino; zato poziva Komisijo, naj pripravi zakonodajni predlog o skrbniškem dopustu (ali dopustu za nego vzdrževanih družinskih članov), ki bi ljudem omogočil vzeti dopust za nego bolnih, invalidnih ali prizadetih družinskih članov in/ali ostati v delovnem razmerju med dopustom za nego vzdrževanih družinskih članov;
48. poziva Komisijo in države članice, naj pripravijo obsežne kampanje ozaveščanja, da bi bile invalidne ženske in dekleta bolj prepoznavne, ter poudarja dragoceno vlogo, ki jo lahko prevzamejo množični mediji in internet pri oblikovanju pozitivne podobe invalidk in spodbujanju invalidk k uveljavljanju pravic;
49. meni, da je bistvenega pomena, da države članice invalidnim ženskam in dekletom zagotovijo enakost pred zakonom in pravico do enakega pravnega varstva in enakih pravnih koristi brez kakršne koli diskriminacije; meni, da mora biti vsakršna diskriminacija na podlagi invalidnosti in spola prepovedana, ob upoštevanju dejstva, da ima sovpadanje teh dveh dejavnikov eksponentni učinek na neenakost;
50. poziva Komisijo, naj med izvedbo vmesnega pregleda Evropske strategije o invalidnosti 2010–2020 in pripravo z njo povezanega seznama ukrepov 2015–2020 razvije pristop, ki bo bolj upošteval različnost spolov;
51. ponovno poudarja, da morajo politike Skupnosti o invalidnosti od vsega začetka upoštevati enakost spolov, da se neenakosti, ki že obstajajo, med oblikovanjem politike ne bi ohranjale ali povečevale; poudarja, da je treba oblikovati kazalnike, ki hkrati odražajo vidike invalidnosti in spola; meni, da je zaradi manjkajočih kazalnikov težko pridobiti jasno predstavo o položaju invalidk; poziva Komisijo, naj invalidne ženske in dekleta pritegne k sodelovanju v prihodnjih študijah o invalidkah;
52. poziva Komisijo, Svet in države članice k sprejetju horizontalne direktive proti

diskriminaciji, da bi odpravili ovire na vseh področjih pristojnosti EU, ki invalidom, še posebej invalidnim ženskam in dekletom, preprečujejo uresničevanje polnega potenciala za družbeno udeležbo in samostojnost;

53. poziva države članice, naj podprejo prostovoljne pobude, ki podpirajo raznolikost med ljudmi, in zagotovijo ustrezno financiranje nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem;
54. poziva Komisijo in države članice, naj zberejo podrobne in zanesljive statistične podatke, ločene po spolu, za usmerjene raziskave o dejanskem položaju invalidov, kar je nujno za oblikovanje učinkovite politike, da bi obravnavali presečnost med spolom, invalidnostjo in nasiljem; meni, da bi morale invalidke sodelovati pri zbiranju teh podatkov; ravno tako meni, da morajo vse raziskave o invalidih upoštevati vidik spola, prav tako pa morajo raziskave o ženskah in dekletih upoštevati vidik invalidnosti;
55. poudarja, da raznolikost bogati družbo;
56. poudarja, da je človeško dostojanstvo nedotakljivo ter ga je treba spoštovati in varovati;
57. poudarja, kako pomembno je v razvojni agendi za obdobje po letu 2015 sprejeti pristop do invalidnosti, ki upošteva različnost spolov;
58. poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj invalidnost na usklajen način vključita v razvojno politiko in projekte ter podpreta celovito strategijo za odpravljanje revščine v okviru geografskih programov za invalidke, da bodo lahko izkoristile svoj gospodarski potencial; poudarja, da mora zemljiška reforma zagotoviti enakost med spoloma pri lastništvu zemlje, vključno z invalidkami;
59. poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj vzpostavi mehanizme spremljanja za oceno posledic, ki jih ima njuna politika za invalidke na ravni držav; poziva Evropsko unijo, naj v skladu s Konvencijo o pravicah invalidov (CRPD) in Konvencijo št. 159 Mednarodne organizacije dela podpre prizadevanja partnerskih držav pri oblikovanju in izvajanju zaposlitvene zakonodaje;
60. poziva Komisijo, naj v skladu s cilji Konvencije o pravicah invalidov podpre pobude za krepitev zmogljivosti zainteresiranih strani za učinkovito izvajanje mednarodnih obveznosti v zvezi z razvojem, ki vključuje invalidnost; priporoča, naj Evropska unija spodbuja sodelovanje organizacij invalidov pri mednarodnih in nacionalnih postopkih odločanja;
61. poudarja, da nevarne razmere in humanitarne krize negativno vplivajo na varnost in zaščito invalidnih žensk in deklet ter bistveno zmanjšujejo njihove možnosti preživetja; poudarja, da so invalidne ženske in dekleta ranljivejše od drugih ljudi pred nastankom nevarnih razmer, v času trajanja in po njih, kot so oboroženi spopadi, zasedba ozemlja, naravne nesreče in humanitarne krize; poudarja, da je treba nacionalne in mednarodne agencije, odgovorne za javno zdravje, pripravljene na naravne nesreče, nujno pomoč in humanitarno pomoč ozavestiti o pravicah in posebnih potrebah invalidnih žensk in deklet ter da morajo imeti na voljo človeške in materialne vire, ki invalidnim ženskam in dekletom omogočajo univerzalen dostop in enake možnosti v nevarnih in izrednih

razmerah, s čimer bi preprečili pomanjkanje oskrbe in/ali neustrezne ukrepe;

62. poudarja, da se morajo Evropska unija in njene države članice zavedeti pomena spodbujanja mednarodnega sodelovanja, da bi podprli nacionalna prizadevanja za uveljavljanje pravice invalidnih žensk in deklet, da v celoti in pod enakimi pogoji uživajo vse svoje temeljne pravice in svoboščine; poudarja, da morajo biti programi mednarodnega sodelovanja vključujoči za invalidne ženske in dekleta, zato morajo njihove predstavniške organizacije (mešane ali specifične) neposredno sodelovati pri oblikovanju, razvijanju, spremljanju in vrednotenju politik sodelovanja, ki se izvajajo na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni ter ravni Skupnosti prek izmenjave in širjenja informacij, izkušenj, programov usposabljanja in najboljših praks;
63. poudarja, da morajo Evropska unija in države članice spodbujati vključevanje enakosti spolov in invalidnosti kot presečne razsežnosti v svoje politike, programe in projekte razvojnega sodelovanja, s čimer bodo zagotovile, da bodo zasnovani specifični projekti za spodbujanje enakih možnosti za invalide in še zlasti za invalidne ženske in dekleta; poudarja, da si morajo Evropska komisija, Evropski parlament, Združeni narodi, specializirane agencije in vse druge mednarodne, nacionalne in lokalne donatorske agencije kot eno od prednostnih nalog zadati financiranje programov, namenjenih invalidnim ženskam in dekletom ter jim dodeliti finančna sredstva v svojih splošnih programih in v programih ali delih programov, namenjenih invalidnim ženskam in dekletom; meni, da mora Evropska unija pravice invalidnih žensk in deklet vključiti v svoje dvostransko sodelovanje in v dolgoročno sodelovanje tretjih držav z lokalnimi oblastmi, ob tem pa prek svojih politik večstranskega razvojnega sodelovanja ponuditi neposredno gospodarsko podporo v obliki finančnih prispevkov mednarodnim organizacijam, sofinanciranja nevladnih organizacij v EU in drugod po svetu ter politik, povezanih s humanitarno pomočjo;
64. poudarja pomen spodbujanja dejavnega vključevanja invalidk v Evropi prek njihovih predstavniških organizacij (zlasti Evropskega foruma za invalide, Evropskega ženskega lobija in njunih nacionalnih članskih organizacij) v spremljanje mednarodnih pogodb o človekovih pravicah in posredovanje ustreznih informacij v alternativnih poročilih, ki povezujejo položaj invalidnih žensk in deklet z njihovimi temeljnimi pravicami in svoboščinami;
65. meni, da je bistvenega pomena zagotoviti, da bodo redna poročila Evropske unije in njenih držav članic po pogodbah o človekovih pravicah vsebovala informacije o vsaki od pravic invalidnih žensk in deklet, vključno s sedanjim dejanskim in pravnim položajem, informacije o ukrepih za izboljšanje njihovega položaja ter o težavah in ovirah, s katerimi se srečujejo, zlasti na podeželskih območjih; meni, da je treba to prakso razširiti na vse institucije, ki delajo na področju varstva človekovih pravic tako na ravni EU kot na nacionalni ravni, vključno s predstavniškimi organizacijami invalidov in njihovih družin, žensk na splošno in invalidk;
66. meni, da je pri spreminjanju položaja invalidnih žensk in deklet eden glavnih izzivov povezan z vključevanjem invalidnosti v vse programe, ukrepe in politike o spolu ter z oblikovanjem in razvijanjem pozitivnih ukrepov za doseganje napredka zanje glede na to, da so v slabšem položaju;

67. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Svetu Evrope in generalnemu sekretarju Združenih narodov.

OBRAZLOŽITEV

Invalidke niso le ljudje, ki ne zmorejo narediti določenih stvari, temveč so predvsem ženske, predvsem človeška bitja. Kadar govorimo o njih, se moramo zavedati, da govorimo o državljankeh, ki ne morejo biti opredeljene s svojo invalidnostjo in v resnici tega ne želijo. Vsak dan se srečujejo z enakimi izzivi in priložnostmi kot druge ženske; so prijateljice, hčerke, matere, zakonske žene in zaposlene ženske. Imajo različne vloge kot vse druge ženske. Na najrazličnejše načine so nadarjene in usposobljene ter bogatijo našo družbo, ki ji raznolikost zagotavlja globino. Bistvenega pomena je upoštevati ta pozitivni prispevek, ga ceniti in spodbujati ter zagotoviti, da bodo te ženske lahko v enaki meri izrazile svoje življenjske načrte ter dobile priložnost, da jih uresničijo tako kot ženske, ki ne trpijo zaradi invalidnosti.

Invalidke bi tako kot vse ženske morale imeti zajamčeno pravico, da svoje življenje živijo v skladu z osebnimi odločitvami in zamislimi. Da bi to olajšali, je treba zmanjšati družbene ovire in ustvariti pozitivno zavedanje o raznolikosti. Invalidke lahko sodelujejo v družbenem življenju tako na osebni kot na splošni ravni, za kar so potrebni različni (dopolnilni) ukrepi: arhitekturna, vsebinska in elektronska dostopnost, enak dostop do izobraževanja in delovnega okolja, obravnava ženske spolnosti in materinstva brez diskriminacije.

Spremembe in izzivi v različnih življenjskih obdobjih ženske so še posebej pomembni: otroštvo, puberteta, odkrivanje lastne spolnosti, materinstvo, menopavza in starost.

V tem okviru bi bilo še posebej veliko pozornost treba posvetiti otroštvu in puberteti invalidk, ker je le tako mogoče položiti temelje za večje število pozitivnih sprememb v odraslosti. Zgodnja vzpostavitev skupnega pouka deklic in dečkov pomaga zmanjšati socialne ovire in krepiti samozavest. Bistvenega pomena je izpostaviti vprašanja nasilja in izključevanja v jeziku in medijih v šoli, da bi otrokom in mladim odraslim pomagali razvijati pravičen jezik, ki temelji na enakosti.

Dokazano je, da invalidkam bolj kot drugim ženskam grozi nasilje; v patriarhalno usmerjenih družbah se to tveganje še občutno poveča. Nasilje se lahko kaže na različne načine: prisilna spolna dejanja in posilstvo, prisilna namestitve v oskrbne zavode, zaklepanje, vdori v zasebnost, prisilna sterilizacija, prisilna kontracepcija, prisilni splav (če naštejemo le nekaj primerov).

Na splošno bi vključevanje invalidov in nevladnih organizacij v oblikovanje novih meril moralo postati nov standardni postopek, ker je to edini način, kako delovati „z“ invalidi, ne pa „zanje“. Vključevanje pomeni zmožnost svobodnega življenja v družbi in prispevanje k njej; nujno je ohranjati in zagotavljati minimalne standarde na področju državljanskih in človekovih pravic. Zato je predvsem potrebna jasna in nediskriminatorna opredelitev invalidnosti, pri čemer se toplo priporoča uporaba opredelitve iz Konvencije ZN o invalidih.

Treba je poudariti, da invalidke opredeljuje več dejavnikov, pri čemer je invalidnost le eden od njih; treba jih je obravnavati kot enakopravne in povsem ustrezne državljanke in ljudi. Prav nasprotno pa se dogaja na področju kulture in medijev glede na to, da invalidke tam le redko nastopajo, prav takšno nastopanje pa bi pomagalo odpraviti miselne ovire in omejitve.

Obravnava invalidnosti kot primanjkljaja ni pravilna, temveč vodi v izključujoče razmišljanje, ki bi ga bilo treba preprečiti. Raznolikost je temelj vsake sodobne družbe; zanjo si je mogoče in treba prizadevati.

Leta 2002 se je 38 % invalidov (starih od 16 do 34 let) preživljalo s svojimi dohodki (neinvalidi: 64 %), danes v letu 2013 pa invalidke še vedno nimajo dovolj priložnosti za sodelovanje na trgu dela. Izjemno pomembno je vsaki invalidki, ki lahko dela, omogočiti, da bo uresničila svoj načrt za pridobitev neodvisnosti in lahko stopila na svojo poklicno pot.

Zaradi različnih prekrivajočih se oblik diskriminacije so invalidke pogosto v bistveno slabšem položaju kot druge ženske. Tovrstno neenako obravnavanje je treba odpraviti, zlasti ker je nujna večplastna razprava o tematiki diskriminacije. Razprava o invalidkah ni mogoča in ne bi smela biti mogoča brez upoštevanja vključevanja načela enakosti spolov in enakopravnosti med spoloma. Če ustvarimo to povezavo, se učinki raznovrstne diskriminacije zmanjšajo, ozaveščenost pa poveča. Na splošno bi bilo treba posebno pozornost posvetiti odpravljanju stereotipov in predsodkov ter krepitvi razumevanja, da razvoj kulture različnosti in raznolikosti vodi v večje prednosti za družbo.

Zlasti v okviru podpore državam v razvoju je treba upoštevati potrebe in zahteve invalidov, kar tam pogosto ne spoštujejo niti temeljnih človekovih pravic. 80 % invalidov živi v državah v razvoju, kar kaže potrebo po ukrepanju. Invalidke v državah v razvoju se srečujejo z edinstvenimi ovirami, ki pogosto vodijo v strukturno nasilje.

Problem strukturnega nasilja je treba obravnavati ločeno in je področje, na katerem so politike Evropske unije lahko zelo vplivne: na evropski ravni pravnega dela, ki določa merila, se je proti strukturnemu nasilju nad invalidkami mogoče boriti z „mehkimi instrumenti“, ko so tečaji usposabljanja, pobude za ozaveščanje in splošne kampanje za obveščanje javnosti za preprečevanje širjenja predsodkov in boljše razumevanje osebnih okoliščin invalidk.

Nujno je brez odlašanja izvajati Konvencijo ZN o pravicah invalidov, da bodo zajamčene pravice invalidov postale stvarnost.

Končno je treba poudariti tudi delo nevladnih organizacij, povezano z invalidkami, in njihov pomen za državo in civilno družbo.

Soočeni smo z izzivom, kako dejavno vključiti invalidke v družbo in jim omogočiti sodelovanje pod enakimi pogoji. 15 % evropskega prebivalstva predstavljajo invalidi; eden od štirih Evropejcev ima v družini invalida. Te številke dokazujejo, kako pomembno je ukrepati v skladu z našimi lastnimi visokimi pričakovanji in ustvariti okolje, ki bo vsem državljanom Evropske unije enako prijazno.

18.9.2013

MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ

za Odbor za pravice žensk in enakost spolov

o invalidkah
(2013/2065(INI))

Pripravljalnica mnenja: Corina Crețu

POBUDE

Odbor za razvoj poziva Odbor za pravice žensk in enakost spolov kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opozarja, da po ocenah ena milijarda ljudi po vsem svetu¹ živi z invalidnostjo in da 80 % izmed njih živi v državah v razvoju; poudarja, da so invalidke večkratno prikrajšane, saj se soočajo z resnimi ovirami pri iskanju ustrezne nastanitve in dostopu do zdravstvenega varstva, javnega prevoza, izobraževanja, poklicnega usposabljanja ter zaposlitve, prav tako pa se srečujejo z diskriminacijo pri dostopu do posojil in drugih proizvodnih virov ter redko sodelujejo v postopkih odločanja;
2. poudarja, da so invalidke bolj izpostavljene tveganju, da postanejo žrtve nasilja na podlagi spola, spolne zlorabe in izkoriščanja; poudarja, da v številnih državah v razvoju še vedno obstajajo pomembne ovire, ki otežujejo beg pred nasiljem, prijavo kaznivih dejanj in dostop do sodnega varstva ter pravnih in socialnih služb;
3. poudarja pomen pristopa do invalidnosti, ki upošteva različnost spolov, v razvojni agendi za obdobje po letu 2015;
4. poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj invalidnost na usklajen način vključita v razvojno politiko in projekte ter podpreta celovito strategijo za odpravljanje revščine v okviru geografskih programov za invalidke, da bodo lahko izkoristile svoj gospodarski potencial; poudarja, da mora zemljiška reforma zagotoviti enakost med spoloma pri lastništvu zemlje, vključno z invalidkami;

¹ Svetovno poročilo o invalidnosti 2011, ki sta ga skupaj pripravili Svetovna zdravstvena organizacija in Svetovna banka.

5. poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj vzpostavi mehanizme spremljanja za oceno posledic, ki jih ima njuna politika za invalide na ravni držav; poziva Evropsko unijo, naj v skladu s Konvencijo o pravicah invalidov (CRPD) in Konvencijo št. 159 Mednarodne organizacije dela podpre prizadevanja partnerskih držav pri oblikovanju in izvajanju zaposlitvene zakonodaje;
6. poziva Komisijo, naj v skladu s cilji Konvencije o pravicah invalidov podpre pobude za povečanje zmožnosti zainteresiranih strani za učinkovito izvajanje mednarodnih obveznosti v zvezi z vključujočim razvojem za invalide; priporoča, naj Evropska unija spodbuja sodelovanje invalidnih organizacij pri mednarodnih in nacionalnih postopkih odločanja.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	17.9.2013
Izid končnega glasovanja	+: 26 -: 0 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Thijs Berman, Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Corina Crețu, Leonidas Donskis, Mikael Gustafsson, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Philippe Boulland, Enrique Guerrero Salom, Edvard Kožušník, Krzysztof Lisek, Isabella Lövin, Judith Sargentini
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Emma McClarkin, Jarosław Leszek Wałęsa, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

20.9.2013

MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE

za Odbor za pravice žensk in enakost spolov

o invalidkah
(2013/2065(INI))

Pripravljaivec mnenja: **Ádám Kósa**

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za pravice žensk in enakost spolov kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opozarja, da se s staranjem prebivalstva povečuje delež starejših invalidov in da obstaja večja verjetnost, da bodo zaradi daljše pričakovane življenjske dobe to ženske; poudarja, da se invalidke kot skupina soočajo z večjo nevarnostjo izključenosti ali v številnih primerih z raznovrstno diskriminacijo in da imajo na trgu dela manj priložnosti kot invalidi; nadalje poudarja, da opravljajo invalidke delo, pri katerem se zahteva manj znanja in spretnosti, manj odgovornosti in je slabše plačano, zaradi česar se soočajo z večjo socialno izključenostjo in so bolj finančno odvisne od družine in/ali ljudi, ki skrbijo zanje, njihovo število pa narašča;
2. ugotavlja, da je vsakršna diskriminacija na podlagi invalidnosti in spola prepovedana; poudarja, da ima podvajanje tovrstne diskriminacije zlasti negativne posledice za invalidne ženske in dekleta;
3. poziva države članice, naj v zvezi z udeležbo invalidk in žensk z motnjami v duševnem razvoju in duševnem zdravju na trgu dela pregledajo svoje zakonodajne in politične okvire; poudarja, da je treba sprejeti ukrepe aktivne politike na trgu dela za invalidke, ki bodo dajali možnost individualne izbire, na primer gibljiv delovni čas, skrajšan in poln delovni čas, ter da je treba preučiti možnosti za spodbujanje malih in srednjih podjetij s pomočjo finančnih spodbud in za druge vrste podpore za večjo usklajenost med poklicnim in zasebnim življenjem; meni, da bi morale imeti invalidke enak dostop do finančne pomoči pri ustanavljanju malih podjetij in pri drugih oblikah samozaposlovanja ter pravico do izbire med različnimi oblikami zaposlovanja; spodbuja države članice, naj posnemajo najboljše prakse po Evropi; poziva delodajalce, da razumno prilagodijo delovno okolje in delovne pogoje, da se bolj osredotoči na zagotavljanje spodbud za

invalide in njihovo aktivno vključevanje na trg dela ter zagotovi možnosti, da se posamezni primeri diskriminacije privedejo pred delovno sodišče v skladu s členom 5 Direktive 2000/78/ES;

4. opozarja vlade, da je diskriminacija na podlagi invalidnosti prepovedana, ter poziva države članice, naj si bolj prizadevajo za odstranitev preostalih ovir;
5. obžaluje dejstvo, da kljub stališču Parlamenta iz leta 2009 Svet še ni zaključil dela v zvezi z osnutkom direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost; poziva Svet, naj zagotovi, da bo ta zakonodaja sprejeta pred koncem sedanjega zakonodajnega obdobja;
6. poziva Unijo in države članice, naj vsem državljanom olajšajo sodelovanje v demokratičnem procesu, vključno z udeležbo na javnih sejah in uveljavljanjem pravice do glasovanja in pravice do kandidiranja; poziva države članice, naj poiščejo načine za povečanje zastopanosti invalidk in njihovega sodelovanja pri odločanju;
7. poziva države članice, naj uporabijo Evropski socialni sklad kot učinkovito sredstvo za izboljšanje ravni vključenosti invalidk, med njimi mlajših žensk, deklet in migrantk, na vseh pomembnih življenjskih področjih, in sicer z ukrepi, med drugimi povezanimi zlasti z neoviranim dostopom do trga dela, usposabljanjem in (rednim) izobraževanjem;
8. ugotavlja, da se terminologiji za fizično prizadetost in invalidnost med seboj razlikujeta in da bi se bilo treba namesto na prizadetost osredotočiti na invalidnost v medicinskem smislu v skladu s pristopom, določenim v Konvenciji ZN o pravicah invalidov, ki ga upošteva Sodišče; poudarja, da bi se delodajalci morali osredotočiti na spretnosti in sposobnosti zaposlenih invalidov ali invalidnih kandidatov za zaposlitev;
9. poudarja pomen boja proti stereotipom ne samo s predstavljanjem pozitivne podobe, temveč tudi s prikazovanjem resničnih primerov invalidk in tega, kako jim nadomestne sposobnosti pomagajo k uspešnemu delovnemu in zasebnemu življenju, ter s prenehanjem uporabe vse hujših negativnih stereotipov v besednjaku, razpravah in politikah v zvezi z invalidkami; poziva Evropsko unijo, naj skupaj z državami članicami izvaja pozitivne ukrepe za vključevanje invalidk na trg dela;
10. poziva države članice, naj spolno nasilje obravnavajo kot hudo kaznivo dejanje, ki ga je treba sodno preganjati, zlasti v primerih, povezanih z invalidkami in ženskami z duševnimi motnjami, v katerih mora dokazno breme nositi obtoženec; prav tako poziva države članice, naj preprečijo nadlegovanje na delovnem mestu z učinkovitimi protokoli v zvezi z nadlegovanjem v skladu z uporabo Direktive 2000/78/ES, da bi zmanjšali visoko število posilstev in primerov spolnega nadlegovanja in nasilja ter prisilne sterilizacije, zlasti v velikih zavodih;
11. poudarja, da je t.i. vključujoče načrtovanje, ki upošteva dostopnost in okolje brez ovir, inovativen pristop na področju arhitekture in storitev, ki bolj ustrezajo potrebam ljudi ne glede na invalidnost in hkrati spodbujajo bolj trajnosten in vključujoč način življenja; poudarja, da je dostop do interneta, med drugim možnost pridobivanja znanja na področju informacijske in komunikacijske tehnologije, koristen ne samo za slabovidne, ampak tudi za ljudi z drugimi oblikami invalidnosti, ter da je treba večjo pozornost nameniti gluhim in

naglušnim, ki uporabljajo znakovni jezik, zlasti starejšim ljudem, ki imajo težave s sluhom, saj po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije njihovo število in delež v družbi narašča; zato poziva Unijo in države članice, naj izmenjajo inovativne vzorce in sodelujejo na področju standardizacije;

12. ugotavlja, da se v nekaterih državah članicah izobraževanje in poklicno usposabljanje invalidov izvaja ločeno in pomanjkljivo; poudarja pomen vključevanja invalidk v standardne izobraževalne in poklicne sisteme v vseh primerih, ko njihova invalidnost to omogoča;
13. poudarja, da je treba pomagati invalidnim priseljenkam, dekletom in ženskam, da s poklicnim usposabljanjem razvijejo svoje spretnosti in zmožnosti, ter da jim je treba dati priložnost za pridobitev ustrezne zaposlitve;
14. poziva Unijo in države članice, naj še naprej nudijo podporo invalidnim staršem ter zlasti invalidnim materam ali materam z invalidnimi otroki glede na njihov posebej težek položaj na trgu dela, tako da ohranijo ali vzpostavijo storitve, ki bodo bolj prilagojene njihovim potrebam, ter oblikujejo pozitivne ukrepe ob upoštevanju dejstva, da je med invalidnimi ženskami in dekleti nadpovprečno pogosta nepismenost, nižja izobrazbena raven, manjši delež vključenosti na trg dela in službe z manj odgovornosti in nižjo plačo;
15. opozarja, da ima ženska na vsakem koraku svojega življenja ne samo priložnosti, ampak tudi odgovornosti, ter da morajo zato ženske pogosto nositi nesorazmerno breme nosečnosti in poroda ter se soočati s posledicami nosečnosti, zlasti ko očetje ne prevzamejo svojega dela odgovornosti in ne prispevajo k otrokovi dobrobiti in prihodnosti ter ne skrbijo zanj; opozarja, da bi morala v družini oba starša prevzeti enak delež odgovornosti, če se nista predhodno drugače dogovorila;
16. poudarja, da je treba spoštovati človekove pravice brez kakršne koli diskriminacije, zlasti pravice invalidk do enakopravne in ustrezne zdravstvene oskrbe in pomoči med nosečnostjo in po njej, ter pravico na trgu dela v zvezi s porodniškim ali starševskim dopustom in socialnimi službami; poudarja, da bi morali biti pogoji v vseh državah članicah v skladu z najvišjimi standardi in da ne bi smeli diskriminirati invalidk; poudarja, da bi invalidke morale uživati pravice in imeti na voljo storitve ne glede, ali so se priselile v EU kot delavke ali kot partnerke;
17. poudarja, da bi morala biti vidik enakopravnosti spolov in vidik invalidnosti v središču vseh politik Unije; poziva, naj se sprejmejo posebni ukrepi, da se mlade invalidke vključi v predloge Unije in držav članic za soočanje z brezposelnostjo mladih.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	18.9.2013
Izid končnega glasovanja	+: 33 -: 0 0: 6
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Regina Bastos, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Frédéric Daerden, Karima Delli, Sari Essayah, Richard Falbr, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Konstantinos Poupakis (Konstantinos Poupakis), Silvana Rapti (Sylvana Rapti), Licia Ronzulli, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Andrea Zannoni
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Claudette Abela Baldacchino, Georges Bach, Jürgen Creutzmann, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Ria Oomen-Ruijten, Antigoni Papadopulu (Antigoni Papadopoulou)

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	3.10.2013
Izid končnega glasovanja	+: 17 -: 2 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Regina Bastos, Andrea Češková, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Izaskun Bilbao Barandica, Minodora Cliveti, Marija Gabriel (Mariya Gabriel), Nicole Kiil-Nielsen, Christa Klaß, Doris Pack, Angelika Werthmann
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Gesine Meissner